

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobkyně: **T. M.**, zast. Mgr. Bc. Ivo Nejezchlebem, advokátem se sídlem v Brně, Joštova 4, č.p. 138 proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28.3.2007 čj. OAM-1-232/VL-07-05-2007, t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala přezkoumání rozhodnutí žalovaného označeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým byla její žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Pochybení žalovaného spatřoval v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, v důsledku čehož nemohla být její žádost posouzena objektivně. Rozhodnutí dále vytýkala absenci výroku o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu a absenci výroku o nevztažení překážky

vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. Plně odkázala na informace jí přednesené a materiály shromážděné v průběhu správního řízení. Připomněla, že zemi opustila z obavy před negativními reakcemi bývalého druha s cílem legalizovat si v České republice pobyt. Požadovala napadené rozhodnutí žalovaného zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemné reakci na žalobu s datem 6.6.2007 ocitoval námitky uvedené v žalobě s tím, že se informacemi sdělenými žalobkyní řádně zabýval a důvody pro udělení mezinárodní ochrany neshledal. Připomněl, že potíže žalobkyně v soužití s partnerem (druhem) měly původ ve vyšším věkovém rozdílu a žárlivosti druha. Ekonomické potíže mají původ v obecně nedobrému stavu ekonomiky Mongolska a požadavek na legalizaci pobytu na území České republiky je nutno řešit v souladu se zák.č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců a území České republiky. Současně žalovaný připomněl, že se nemohl vyjádřit k otázce překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, neboť daná úprava byla k 1.9.2006 nahrazena tzv. doplňkovou ochranou dle § 14a zákona o azylu. V tomto ohledu již odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kdy se úvahami o event. udělení doplňkové ochrany včetně důkazů zabýval a důvody pro kladné rozhodnutí neshledal. Fakta, která by žalovaného zavazovala k úvahám o případném udělení tzv. humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, žalobkyně v průběhu řízení nepřednesla. Na svoji obhajobu odkázal na konstantní judikaturu správních soudů, dle které správní orgán nestíhá povinnost dovozovat v konkrétních případech azylově relevantní důvody vedoucí žadatele k odchodu ze země původu, pokud je sám žadatel neuvádí. Objektivní důvody pro postup dle § 14a zákona o azylu rovněž shledány nebyly. Vydané rozhodnutí dle názoru žalovaného tak zpochybněno nebylo, a proto trval na zamítnutí žaloby.

S ohledem na výslovný souhlas obou účastníků soud postupoval podle § 51 odst. 1 s. ř. s, kdy žalobu projednal v souladu s ust. § 75 odst. 2 s.ř.s. s tím, že vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Ze správního spisu vyplynulo, že žalobkyně podala svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 10.3.2007. Na vysvětlenou důvodů, pro které je o žalobě z roku 2007 rozhodováno teprve nyní, krajský soud podotýká, že původně byla žaloba vedena Krajským soudem v Ostravě pod čj. 60 Az 35/2007. Tamní soud žalobu odmítl pro nedoplnění žalobních bodů poté, kdy byla žalobkyně k odstranění vad žaloby vyzvána a výzva zůstala neoslyšena. Nejvyšší správní soud v Brně (dále jen NSS) ke kasační stížnosti podané žalobkyní usnesení o odmítnutí žaloby zrušil a vrátil věc Krajskému soudu v Ostravě k projednání a rozhodnutí s tím, že konkrétní žalobní body lze v žalobě vysledovat (rozsudek ze dne 28. května 2008 čj. 1 Azs 33/2008). Věc tak byla zapsána pod čj. 60 Az 51/2008 a nařízeno ústní jednání na den 15.6.2010. V mezidobí ovšem žalobkyně požádala o delegaci z důvodu vhodnosti ke Krajskému soudu v Hradci Králové (jako důvod uvedla svůj současný pobyt v Pobytovém středisku MV v Kostelci nad Orlicí, kde spolu s ní zde pobývá i

její nezl. dítě). Její žádosti bylo vyhověno a věc přikázána k projednání zdejšímu soudu.

V žádosti ze dne 10.3.2007 uvedla, že je mongolské národnosti, buddhistického vyznání. Nikdy nebyla členkou žádné politické strany či hnutí, rovněž tak nikdo z členů její rodiny se politicky neangažoval. Sdělila, že proti ní nebylo ani není vedeno trestní stíhání, její zdravotní stav je dobrý. Za důvody opuštění Mongolska označila potíže s bývalým přítelem, který byl starší, žárlivý a vůči žalobkyni se choval jako sexuální sadista a ponižoval ji. Následně po vyhoření prodejního stánku se připojily rovněž problémy ekonomické spočívající v neschopnosti splácet dluh. Stejná fakta přednesla při pohovoru konaném dne 19.3.2007 a připustila, že žádost podala rovněž proto, aby jí bylo umožněno legálně pobývat na území České republiky.

Při posuzování důvodnosti žaloby se krajský soud řídil následující právní úpravou:

Mezinárodní ochranu lze podle § 28 odst. 1 zákona o azylu udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany: shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle §§ 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Oproti tomuto ustanovení je v zákoně o azylu zakotven § 16, který zavazuje správní orgán k postupu v jeho intencích za předpokladu, že žádost cizince posoudí a poté vyhodnotí jako nedůvodnou. Podle § 16 odst. 1, písm. g) zákona o azylu (ve znění platném do 20.12.2007) se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, pokud žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a.

V projednávané věci se krajský soud bez výhrad ztotožnil s posouzením situace a odůvodněním napadeného rozhodnutí tak, jak učinil žalovaný správní orgán, a proto na jeho obsah postačí odkázat. V zásadě lze shrnout, že za opuštěním Mongolska stály partnerské konflikty žalobkyně s bývalým druhem spolu s finančními problémy. Konflikty s orgány státní moci vyloučila, stejně tak jako politickou angažovanost. Z výše zachyceného je zcela nepochybné, že žalobkyni k odchodu nevedly okolnosti azylově relevantní, nýbrž existenční potíže a neřešený konflikt s bývalým partnerem. Žalobkyně nepřednesla správnímu orgánu jedinou

informaci, která by alespoň naznačovala pronásledování její osoby z politických důvodů (§ 12 a) zákona o azylu či by prokazovala odůvodněný strach z pronásledování (§ 12 b) téhož zákona.

Výčet důvodů pro poskytnutí mezinárodní ochrany formou azylu (a následně eventuelně tzv. doplňkové ochrany) je v zákoně stanoven taxativním výčtem a nelze je tudíž rozšiřovat. Skutečnosti uváděné žalobkyní, tedy snaha vyřešit odchodem partnerský konflikt a nepříznivou ekonomickou situaci se tomuto výčtu vymykají (např. rozsudek NSS ze dne 27. 8. 2003, čj. 5 Azs 3/2003-54).

Krajský soud nepřehlédl námitku žalobkyně mířící do absence výroků o neudělení tzv. humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a dále výroku o „nevztažení překážky vycestování“ ve smyslu § 91 téhož zákona. K námitce absence výroku o nevztažení překážky vycestování dle § 91 zákona o azylu zareagoval v písemném stanovisku správní orgán a to tak, že poukázal na změnu právní úpravy k 1.9.2006 (ustanovení zrušeno zákonem č. 165/2006 Sb.). Je praktické připomenout stanovisko Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 26. 7. 2007, čj. 2 Azs 30/2007-69 zaujal k dané problematice následující postoj: *„Jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k onomu dříve účinnému § 91 zákona o azylu.“*

Dále je nutné poukázat na obsah žádosti včetně obsahu pohovoru a ostatně i na obsah žaloby samotné. V žádném z těchto podkladů žalobkyně nezmínila takové důvody, které by zavazovaly správní orgán k úvahám ve smyslu humanitárního azylu. Žalobkyně zmínila toliko potíže s bývalým druhem, ekonomické problémy a potvrdila, že její zdravotní stav je dobrý. Správní orgán v době svého rozhodování tedy nebyl informován o žádných skutečnostech, které by mohly ovlivnit jeho úvahu ve smyslu posuzování důvodnosti žádosti s ohledem na § 14 zákona o azylu tak, jak vytýkala žalobkyně. K této otázce se vyjádřil Nejvyšší správní soud v Brně např. v rozsudku ze dne 29. 10. 2003, čj. 3 Azs 23/2003-61, kde se uvádí: *„Žadatel o azyl musí uvést skutečnosti a důvody, pro které o azyl žádá, již ve správním řízení. Pokud nežádá o udělení humanitárního azylu v řízení před správním orgánem, resp. neuvede důvody hodné zvláštního zřetele, které by mohl vzít správní orgán v úvahu při rozhodování o udělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nemůže k jejich případnému uplatnění až v žalobě či v kasační stížnosti soud přihlížet.“*

Na daný případ lze jistě podpůrně aplikovat závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, čj. 2 Azs 27/2003-59, kde se mimo jiné uvádí:

„Správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona zamítne. Nedojde-li k zamítnutí žádosti ve lhůtě 30 dnů od zahájení

správního řízení, vydá správní orgán negativní rozhodnutí dle § 12 citovaného zákona; to však neznamená, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 spr. ř. má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.“

Dřívější výrok týkající se překážky vycestování dle § 91 zákona o azylu byl nahrazen tzv. doplňkovou ochranou dle § 14a zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Přiměřeně lze využít judikatury Nejvyššího správního soudu vztahující se k dané problematice, kde se např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, čj. 5 Azs 230/2004-45 uvádí:

„Správní orgán není povinen rozhodnout o překážce vycestování, jestliže žádost o azyl byla zamítnuta podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. Pouze v případě udělení či neudělení azylu v režimu § 12, § 13 a § 14 téhož zákona je ve smyslu § 28 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, obligatorní částí rozhodnutí konstatování, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování.“

Žalovaný si obstaral informace o Mongolsku zachycené v aktuální databázi ČTK a je zřejmé, že se Mongolsko nenachází ve válečném stavu či situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu. V Informaci MZV ČR ze dne 11.4.2005 se podává, že není znám žádný případ postihu osoby zapříčiněný podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany (azylu). I tomuto problému se žalovaný věnoval v odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí s náležitou pečlivostí a informace přednesené žalobkyní při konfrontaci se situací v zemi původu nezavdaly pochybnosti (důvodné obavy) v tom směru, že žalobkyni by v případě návratu do Mongolska hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu.

Řízení před krajským soudem nepřineslo žádné zásadní skutečnosti, v důsledku kterých by mohlo dojít ke změně v posouzení žalobcovy žádosti, a proto soud žalobu dle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný a žalovanému žádné náklady v řízení před soudem nevznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s.ř.s.).

Proti pravomocnému rozhodnutí je přípustná kasační stížnost, kterou lze podat z důvodů a za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí.

Kasační stížnost je třeba podat ke Krajskému soudu v Hradci Králové. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Nejvyššího správního soudu v Brně, který o ní bude rozhodovat. Nemá-li účastník vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem.

V Hradci Králové dne 8. září 2010

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně